

GAN

ALF

BET

GIMMEL

DALET

HEE

WAW

HET VERHAAL VAN PESACH

© JELED-NIK Afdeling Onderwijs

Tekst: Henny van het Hoofd
Tekeningen: Marchien Mayer

Dit boekje is onderdeel van het landelijke JELED-NIK leerplan voor joodse les aan kinderen vanaf 4 jaar. Meer informatie: www.jeled.net of henny@nik.nl

J.E.L.E.D. – Jewish European Learning Experience Dot.net

HET VERHAAL VAN PESACH

Heel lang geleden woonde het joodse volk in het land Egypte. Het was daar helemaal niet leuk. Van de koning van Egypte, die 'farao' heette, moesten ze heel hard werken. Ze waren slaven, en moesten een grote stad voor de farao bouwen. Niet alleen grote en sterke mensen moesten werken, zelfs kleine kinderen hielpen mee! Zodra de zon opkwam begonnen ze al met stenen te sjouwen, en ze mochten pas ophouden als het weer donker werd.

Maar het werd nog veel erger. Want op een dag kwam er een bericht van de farao: 'Is die stad nou nog niet klaar? Jullie zijn een stelletje lui! En verder vind ik dat er veel te veel joodse kinderen zijn. Dus, als er voortaan ergens een jongetje geboren wordt, dan zullen mijn soldaten komen en het kindje doodmaken. En nu gauw weer aan het werk!

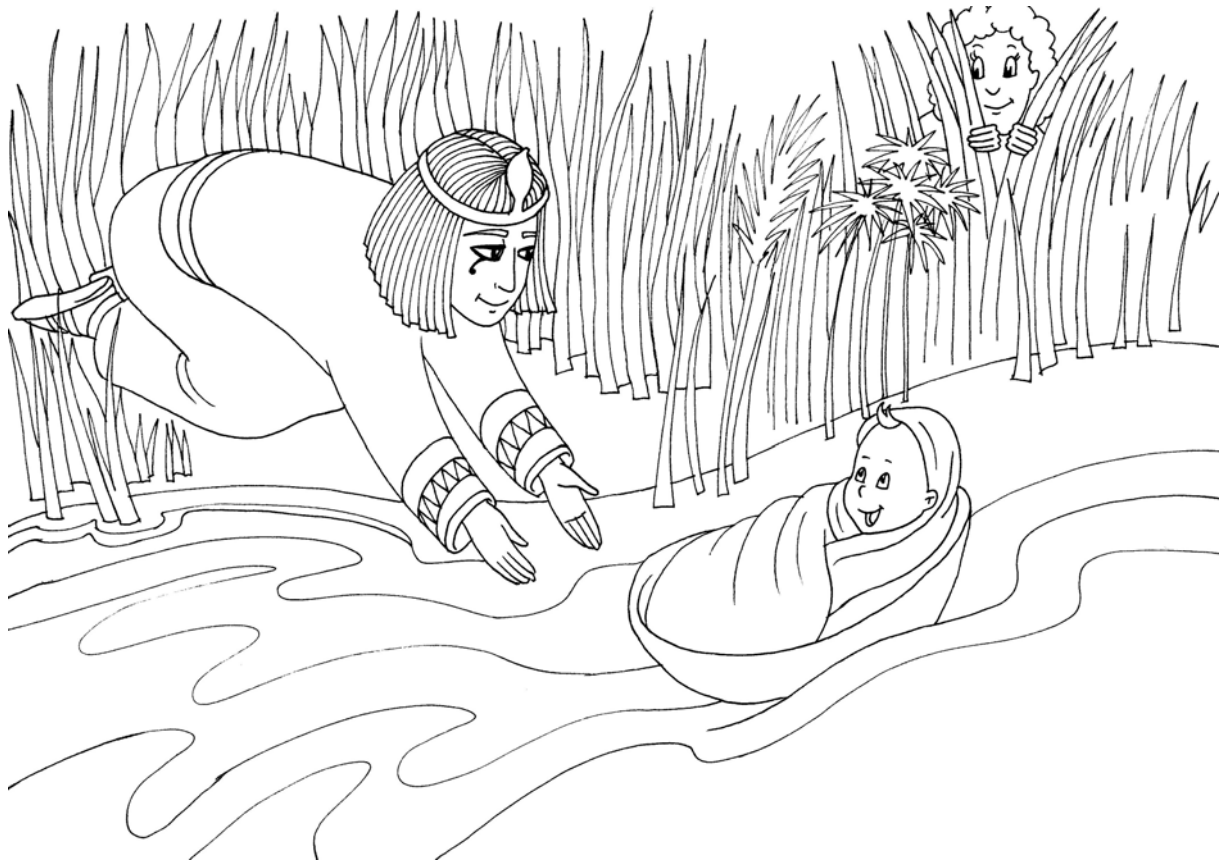
Alle joden waren heel verdrietig en boos toen ze dit hoorden. Ze wilden natuurlijk helemaal niet dat hun kinderen zomaar dood gemaakt zouden worden. En steeds als er ergens een jongetje geboren werd probeerden ze het zo goed mogelijk te verstoppen zodat de soldaten van de farao het niet zouden vinden.

Op een dag kreeg een mevrouw die Jocheved heette een babietje. Het was een jongetje. Ze was er erg blij mee, en probeerde haar kindje voor de Egyptenaren verborgen te houden. Maar het babietje werd groter, en het werd steeds moeilijker om hem te verstoppen.

Daarom maakte ze een mandje waar ze haar kindje voorzichtig in legde. Samen met haar dochtertje Mirjam zette ze het mandje tussen het hoge riet dat langs oever van de rivier de Nijl groeide. Mirjam bleef wachten om te zien wat er zou gebeuren. Het mandje dobberde zachtjes op het water en dreef steeds verder weg. Opeens merkte Mirjam dat ze er niet meer bij kon...

Een eindje verderop aan de Nijl stond een prinses. Het was de dochter van de farao, die met haar vriendinnen langs het water wandelde. Hee, wat zag ze daar? Het leek wel alsof er een mandje tussen het riet dreef! Ze strekte haar arm uit om het te pakken.

"Ik ben zo benieuwd wat er in zit" zei ze tegen haar vriendinnen. "Misschien is het wel een cadeautje..." Voorzichtig deed ze het mandje open en ach... riepen ze allemaal.

"Is het geen schatje?" zei de prinses toen ze het babietje zag. "Wat een mooi kindje. Het is vast van de slaven. Ach, wat lacht hij lief naar me. Ik denk dat ik hem maar meeneem naar het paleis. Ik ga aan papa vragen of ik hem mag houden om mee te spelen". "Maar kleine kindjes moeten toch melk bij hun mama drinken?" vroeg een vriendin. "We kunnen vast wel een lieve moeder vinden die dat wil doen" zei de prinses.

Intussen liep Mirjam langs de oever van de rivier, op zoek naar het mandje. Opeens hoorde ze stemmen tussen het riet, en ze durfde niet verder te gaan. Haar hartje bonsde toen ze een dure Egyptische dame zag die haar broertje in haar armen hield. Hoe moest dat nu verder? Maar toen hoorde ze die dame zeggen dat ze een moeder zocht om het kindje melk te geven. Heel dapper stapte Mirjam naar de prinses toe en zei zachtjes: "ik weet wel iemand die voor dit kindje kan zorgen. Mijn mama is heel lief". Even was het stil. Toen zei de prinses: "dat vind ik een heel goed idee van je".

Samen gingen ze naar Mirjam's moeder toe, die heel verbaasd was toen ze de prinses zag. Ze beloofde natuurlijk meteen dat ze heel goed voor het babietje zou zorgen. Het was immers haar eigen kindje! "U moet hem maar vaak naar het paleis brengen" zei de prinses. "Dan kan ik fijn met Mosje spelen". "Mosje?" vroeg iedereen. "Ja", zei de prinses, "zo noem ik hem. Want Mosje betekent: ik heb hem uit het water gehaald".

En zo gebeurde het. De kleine Mosje kwam heel vaak in het paleis van de farao. Hij leerde Egyptisch lezen en schrijven, en ook hele nette manieren. Hij sprak zelfs deftig Egyptisch, zoals iedereen in het paleis. En toen hij groter was, bleef hij er wonen.

Op een dag liep Mosje zich een beetje te vervelen in het paleis. Opeens zag hij een van de opzichters van de farao op straat lopen. "Waar gaat u naar toe?" vroeg Mosje. "Ik ga naar de slaven" antwoordde de man. "Even controleren of ze hun werk wel goed doen". "Mag ik mee?" vroeg Mosje. Hij was erg nieuwsgierig wat die slaven nou eigenlijk voor mensen waren. Want hij hoorde er zoveel over in het paleis!

Jocheved, de vrouw die voor hem gezorgd had toen hij nog klein was, hoorde ook bij de slaven. En Mirjam, het dochtertje van Jocheved, had wel eens tegen hem gezegd dat hij niet de zoon van een prinses was, maar zelf eigenlijk ook een slaaf. Daarna was er nooit meer over gesproken.

Ze kwamen op een bouwterrein. En daar zag Mosje de slaven. Hij zag hoe hard ze moesten werken. Ze maakten stenen van klei en stro, sjouwden ze op hun rug en bouwden er een stad van. Langs de kant stonden opzichters die hard gingen schreeuwen als ze vonden dat iemand te langzaam werkte. Mosje begreep er niets van. Hij had zelf zo'n prettig leventje in het paleis, en hier waren slaven die de hele dag moesten werken in de brandende zon.

Toen zag hij hoe een van de opzichters een man met een zweep begon te slaan. En niemand zei er iets van. "Hou daar onmiddellijk mee op! Stop!" schreeuwde Mosje. Maar de opzichter ging gewoon door met slaan. Mosje rende op de opzichter af en sloeg hem waar hij hem maar raken kon. Opeens hield hij op. De opzichter bewoog niet meer. Die was dood. Mosje keek om zich heen. Niemand had het gezien. Vlug begroef hij de man in het zand en rende terug naar het paleis.

De volgende dag ging hij weer bij de slaven kijken. Hij hoorde hoe twee slaven ruzie met elkaar aan het maken waren en zag dat ze elkaar begonnen te slaan. "Waarom doen jullie dat?" vroeg Mosje. "Slaan de opzichters jullie al niet genoeg?"

"Wie ben jij eigenlijk wel, meneertje?" zei een van hen. "Waar bemoei je je mee? Dat slaat zomaar een Egyptenaar dood en daarna smeet je hem vlug naar dat mooie paleis van je. En wie krijgen er de schuld van? Wij natuurlijk!" Geschrokken keek Mosje om zich heen. Zouden ze hem gaan verraden en het aan de farao vertellen?

Mosje wist dat hij nog maar één ding kon doen. En dat was vluchten. Hij rende de woestijn in en zwierf daar een paar dagen rond.

Toen kwam hij bij een waterput waar zeven meisjes hun dieren te drinken aan het geven waren. Met een van de meisjes raakte hij aan de praat. Ze heette Tsipora, en haar vader Jitro nodigde hem uit om te blijven logeren. Na een tijdje trouwde Mosje met Tsipora. Samen met haar bleef hij bij Jitro wonen, in een grote tent in de woestijn.

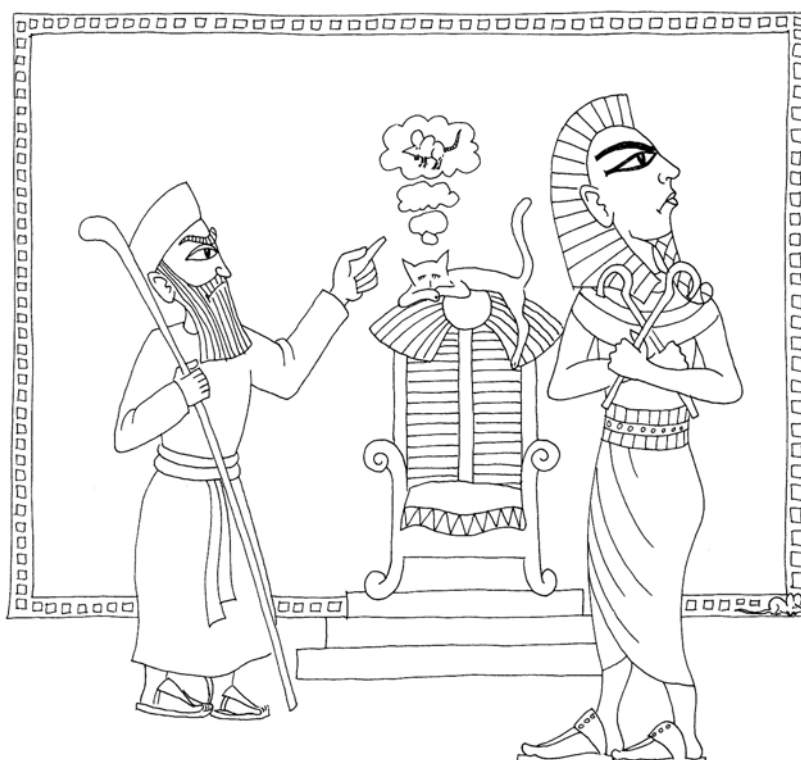
En daar, in de woestijn, liet God hem weten dat Hij een speciale bedoeling met Mosje had. Mosje moest naar de farao gaan om te vragen of het joodse volk uit Egypte mocht vertrekken.

Tsipora keek heel ernstig Mosje haar dit vertelde. Samen gingen ze naar haar vader Jitro toe. "Ga naar Egypte, Mosje" zei die. "Doe wat God je gezegd heeft. Tsipora kan zolang nog hier blijven". En zo ging Mosje weer terug naar Egypte.

Een van de eerste mensen die Mosje in Egypte tegenkwam was zijn broer Aharon. Mosje vertelde wat God tegen hem gezegd had, en Aharon luisterde aandachtig. Hij was een verstandige man en liet meteen een heleboel mensen bij elkaar roepen.

"God heeft ons verdriet gehoord en zal ons uit Egypte bevrijden" zeiden Mosje en Aharon tegen de mensen. Die keken heel ongelovig. "Denk je dat het echt waar is?" fluisterden ze tegen elkaar. "Zou er dan toch een einde komen aan al onze ellende?"

Mosje en Aharon gingen samen naar farao. Ze zeiden tegen hem: "Onze God heeft gezegd dat we een feest van drie dagen in de woestijn moeten vieren om Hem te eren. Daarom verzoeken we u ons hiervoor toestemming te verlenen. Onze God zegt: laat Mijn volk gaan". Farao keek Mosje en Aharon eens aan en zei: "Hee, wat interessant. Een nieuwe God. En die wil dat jullie drie dagen lang feest vieren en lopen te niksen? Ik ken die God van jullie helemaal niet. Dus waarom zou ik dan naar Hem luisteren? Jullie zijn alleen maar lui. Feestvieren doe je maar in je eigen tijd. Vooruit, aan het werk!".

"We waarschuwen u nogmaals, farao" zeiden Mosje en Aharon. "Onze God zegt: Laat Mijn volk gaan!". En Mosje liet zijn stok op de grond vallen zodat het een slang werd. "Nog brutaal worden ook?" zei farao. "Als jullie niet uit jezelf vertrekken wil ik wel een paar lijfwachten sturen om jullie daarbij te helpen, hoor. En laat dat kunstje met die slang maar zitten. Dat ken ik allang".

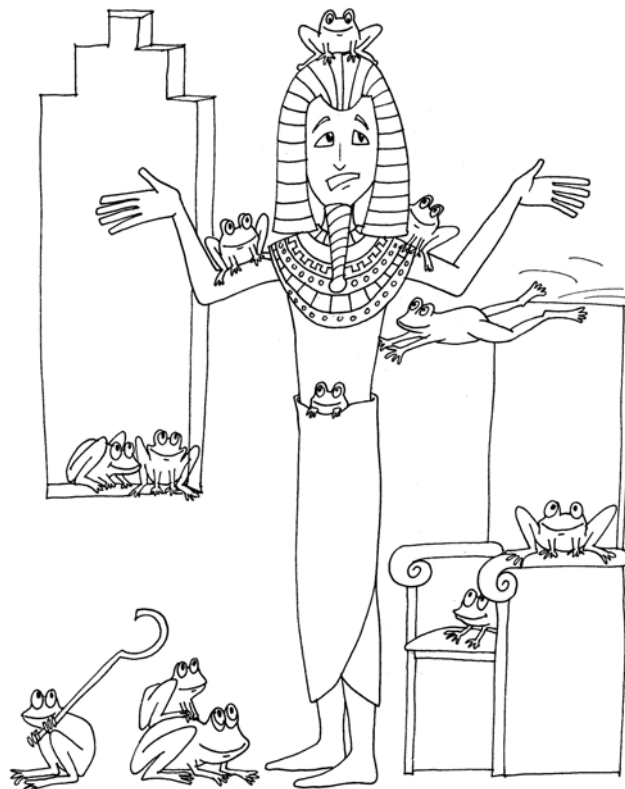
Zodra Mosje en Aharon vertrokken waren liet farao de koninklijke schrijver komen. "Schrijf op!" zei hij. De man pakte zijn kleitablet en schreef: "De slaven krijgen voortaan geen stro meer om stenen te maken. Dat moeten ze zelf maar bij elkaar zien te zoeken. Maar ze moeten natuurlijk wel evenveel stenen maken als altijd".

Toen de joden dit hoorden begonnen ze te mopperen. Niet op farao, maar op Mosje en Aharon. "Wat hebben jullie ons aangedaan?" zeiden ze.

"De halve dag zijn we bezig om stro te zoeken, en we hebben nog geen kwart van de stenen die we moeten hebben. De opzichters zijn verschrikkelijk kwaad en slaan ons de hele dag. Het is alleen nog maar veel erger geworden".

Toen sprak God weer met Mosje. "Ga nog een keer naar farao en zeg dat hij Mijn volk moet laten gaan. Als hij dat niet doet zullen er allerlei plagen over Egypte komen. De rivier zal in bloed veranderen". Maar ook deze keer weigerde farao. En de Nijl werd rood. Zeven dagen lang kon niemand het water gebruiken. Maar nog wilde farao het joodse volk niet laten gaan.

Negen andere plagen kwamen over Egypte. Toen farao op een ochtend wakker werd zat er een kikker op zijn bed te kwaken. Eerst vond hij dat nog wel grappig, maar toen hij zijn sandalen aan wilde trekken zaten daar drie kikkers in. In het paleis sprongen er honderden heen en weer. Overal zaten kikkers: in de soep, in bad, in alle huizen, en iedereen werd gek van het gekwaak. Maar farao wilde het joodse volk nog steeds niet laten gaan.

Ineens zat Egypte vol met muggen en luizen, die de mensen en de dieren overal beten. En daarna liepen er wilde dieren door de straten. Beren, krokodillen en leeuwen. Maar farao trok zich er niets van aan.

Toen kwam er een ziekte over het land waardoor veel dieren stierven. Alle mensen werden bang, behalve farao. Hij lag op zijn koninklijke bed en vijf dokters moesten hem krabbelen, want net als alle andere Egyptenaren had hij hele grote pukkels en bulten gekregen die verschrikkelijk jeukten. Maar zelfs nu wilde farao niet luisteren...

Het begon heel erg te hagelen en te onweren, dagen lang. Overal in Egypte werd alle oogst op het land door de hagel verwoest. "Goed!" zei farao. "Gaan jullie je gang maar, van mij mogen jullie meteen vertrekken!". Maar zodra de hagel ophield was hij zijn belofte dadelijk weer vergeten. Nog meer plagen kwamen over Egypte. Sprinkhanen aten al het eten op, en toen die eindelijk weg waren werd het zo donker dat je zelfs midden op de dag degene die vlak naast je stond niet kon zien.

En toen kwam er een heel, heel erge plaag. In alle huizen van de Egyptenaren werden de oudste kinderen ineens heel ziek. Alle oudste jongens van Egypte stierven in die nacht. Hun vaders en moeders liepen te huilen. En eindelijk, eindelijk luisterde farao. "Laat het joodse volk alsjeblieft weggaan en hun God dienen" zei hij. "Ze veroorzaken de ene ramp na de andere!" Toen de joden dat hoorden waren ze erg blij. "Laten we nog gauw wat brood bakken voor onderweg" zeiden de mensen tegen elkaar. Maar het deeg kreeg niet de tijd om te rijzen, want de Egyptenaren zeiden dat ze meteen moesten vertrekken. Daarom namen ze het deeg maar ongerezen mee. In een lange rij vertrokken ze uit Egypte: vaders en moeders met kinderen, oude mensen, jongens, meisjes en dieren.

Toen ze een paar dagen weg waren kreeg de farao ontzettende spijt. Hij riep: 'Wat heb ik nou gedaan! Hoe moet die stad ooit nog afgebouwd worden? Gauw maakte hij een plan. 'We halen ze nog wel in!' zei hij tegen de soldaten. 'Met al die kleine kinderen kunnen ze niet zo vlug lopen'.

Intussen waren de joden in de buurt van de Rietzee gekomen. Opeens riep iemand: 'Kijk daar eens!'. Iedereen keek achterom. Eerst zag je een enorme stofwolk, daarna hoorde je gehinnik van paarden. 'De Egyptenaren!' riep iedereen.

Alle mensen werden bang. Maar Mosje bleef kalm. 'Wees maar niet bang' zei hij. 'God heeft ons geholpen om uit Egypte te vertrekken, en Hij zal ons ook nu weer helpen. Mosje nam een stok en hield die boven de zee. En kijk: de wind blies het water weg, zodat er een pad dwars door de zee kwam. Over dat pad kon je zo naar de overkant lopen.

Toen alle joden aan de overkant waren gekomen stak Mosje zijn hand uit over de zee. De wind draaide, en het water van de zee kwam weer terug. Alle Egyptenaren verdronken. Even was het stil. Maar toen begonnen ze allemaal te zingen en te dansen. Eindelijk waren ze geen slaven meer, maar vrije mensen, op weg naar hun eigen land.